

SPIS TREŚCI

numer strony

<i>I. WPROWADZENIE</i>	1
<i>II. RODZINA – NAJWAŻNIEJSZA KOMÓRKA SPOŁECZNA</i>	3
<i>III. ORGANIZACJA WSPARCIA RODZINY NA POZIOMIE GMINY</i>	5
<i>IV. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W MIEŚCIE NOWA RUDA</i>	12
<i>V. ZASOBY INSTYTUCJONALNE W OBSZARZE WSPIERANIA RODZINY I DZIECI</i>	18
<i>VI. CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY</i>	20
<i>VII. MONITORING I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA</i>	25

1. WPROWADZENIE

Obowiązek opracowania i realizacji 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny nakłada ustawa z dnia 09 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Podstawę prawną stworzenia dokumentu stanowi art. 176 pkt 1 tejże ustawy; opracowanie i realizacja programu należy do zadań własnych gminy.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Wsparcie powinno polegać w szczególności na:

- analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- pomocy w integracji rodziny;
- przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- dążeniu do reintegracji rodziny.

Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Obowiązek, o którym mowa, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

Ustawa dokonuje podziału kompetencji, w tym działań i zadań pomiędzy samorządami, który przedstawia poniższa tabela:

GMINA	POWIAT	SAMORZĄD WOJEWÓDZKI
<ul style="list-style-type: none"> ◆ <i>Profilaktyka – wspieranie rodziny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ <i>Pieczą zastępczą rodzinną i instytucjonalną</i> ◆ <i>Usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej</i> ◆ <i>Adopcja</i> 	
<ul style="list-style-type: none"> - Asystent rodziny - Placówki wsparcia dziennego - Rodziny wspierające - Inne podmioty lub instytucje działające na rzecz rodziny i dziecka 	<ul style="list-style-type: none"> - Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka - Placówki opiekuńczo-wychowawcze - Usamodzielnienie - Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator) - Rodziny pomocowe 	<ul style="list-style-type: none"> - Ośrodek adopcyjny - Regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna - Interwencyjny ośrodek preadopcyjny

Głównym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2014-2016 jest wielopłaszczyznowe wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji w procesie przywracania ich zdolności do prawidłowego funkcjonowania. Realizowane w ramach programu zadania będą koncentrować się na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko zostanie umieszczone poza rodziną biologiczną, w celu umożliwienia mu powrotu do tej rodziny.

Program spójny jest z następującymi aktami prawnymi:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 02 kwietnia 1997r. (Dz. U. Nr 114 z 2009r.),
- ustawa z dnia 25 lutego 1964r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 1529 z 2012r.),
- ustawa z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013r., poz. 866),
- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 182 z 2013r. z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 149 z 2011r.),
- ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U z 2012r., poz. 1356),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U Nr 234 z 2010r.).

II. RODZINA – NAJWAŻNIEJSZA KOMÓRKA SPOLECZNA

Rodzina to podstawowa grupa pierwotna złożona z małżeństwa i dzieci (także adoptowanych) oraz ogółu krewnych każdego z małżonków. Istotą rodziny są dwa rodzaje więzi: małżeńska i rodzicielska, a w niektórych typach rodzin – również więź powinowactwa.

Wyróżniamy następujące typy rodzin:

1/ ze względu na wielkość:

- *Rodzina mała* - składa się z pary małżeńskiej i niepełnoletnich dzieci. W rodzinach małych kontakty osobowe z krewnymi ograniczone są do najbliższych członków rodziny. Dalsi krewni czują się odciążeni od obowiązków wzajemnej opieki i pomocy.

- *Rodzina duża* - zawiera się w niej kilka pokoleń krewnych żyjących we wspólnym gospodarstwie. Są one przynajmniej trzy pokoleniowe, a krewni w jej ramach są połączeni wspólną majątkową i dominują w tego typu rodzinie więzy przedmiotowe.

- *Rodzina duża zmodyfikowana* - jest nazywana inaczej rozproszoną, zredukowaną rodziną dużą. Jest to wielopokoleniowa, bliska sobie grupa rodzinna, która nie mieszka jednak we wspólnym gospodarstwie.

2/ ze względu na tzw. dopełnienie socjologiczne:

- *pełna*, w której skład wchodzi rodzice i dzieci

- *niepełna*, składająca się z samych rodziców albo też jednego z rodziców i dziecka.

Rodzina jest pierwszym i najważniejszym kręgiem środowiskowym, do którego dziecko wchodzi już przez sam fakt narodzin i trwa aż do momentu osiągnięcia dojrzałości społecznej.

Rodzina to podstawowe i naturalne środowisko wychowawcze dziecka, które oddziałuje na jego osobowość, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb w sferze psychicznej i materialno-bytowej.

To właśnie najbliższe osoby – rodzice, dziadkowie, rodzeństwo i inni krewni - mają zasadniczy wpływ na kształtowanie się jego poglądów, zainteresowań, przekazując mu wzorce określonych zachowań i system wartości. W rodzinie tworzone są warunki do zaspokajania potrzeb miłości, afiliacji, bezpieczeństwa, afirmacji i wielowymiarowego kontaktu, życiowego sukcesu, potrzeby rozwoju i twórczości, odnalezienia sensu życia. Dotyczy to wszystkich członków rodziny.

Zdrowa rodzina stanowi system funkcjonalny o określonej strukturze i panujących w niej regułach. Składa się z osób, które łączą więzi emocjonalne, społeczne i duchowe. W takiej rodzinie wszyscy członkowie są akceptowani jako osoby mające prawo do realizowania siebie, do wyrażania uczuć, potrzeb. Obdarzają się nawzajem wsparciem i zaufaniem. W zdrowej rodzinie są jasno wyodrębnione

cele, role rodziców i dzieci – świat dorosłych jest oddzielony od świata dzieci. Dorośli zaspokajają swoje potrzeby w relacji małżeńskiej, rodzice zaspokajają potrzeby dzieci i dają im wsparcie.

Dzieci mają prawo do rozwoju i do własnego, dziecięcego świata.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina, konsekwentnie i z powodzeniem spełniająca swoje zadania, stanowi dla swych członków, przede wszystkim dzieci, źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa.

Z uwagi na nasilenie szeregu negatywnych zjawisk społecznych, stabilne funkcjonowanie rodziny jest narażone na szereg zagrożeń. W rodzinach pojawiają się trudności na skutek czynników zewnętrznych (np. bezrobocie, choroba, wzrost kosztów utrzymania). Są jednak i takie rodziny, w których źródło dysfunkcji tkwi w wielu czynnikach odnoszących się do właściwości osobowościowych członków rodziny (np. nałogi, przestępczość, przemoc, zaniedbywanie obowiązków). Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Takie nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny odbija się negatywnie na losach jej członków, jak i na całym społeczeństwie. Zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi m.in. do niepowodzeń szkolnych i izolacji społecznej. Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagają kompleksowych, skoordynowanych i interdyscyplinarnych rozwiązań.

III. ORGANIZACJA WSPARCIA RODZINY NA POZIOMIE GMINY

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać i wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Celem, na który powinny być ukierunkowane działania interdyscyplinarne, jest pomoc w odzyskaniu (nabyciu) umiejętności prawidłowego pełnienia ról, a w szczególności roli opiekuńczo-wychowawczej, aby dziecko nie musiało opuszczać własnej rodziny, a tam gdzie to już nastąpiło, doprowadzenie do powrotu do domu.

Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny i ochronny. Pomoc tym rodzinom powinna zmierzać do udzielenia rodzinie wsparcia w przezwyciężeniu trudności związanych z wypełnianiem funkcji związanych z opieką i wychowaniem, w odbudowie prawidłowych relacji i umocnieniu własnych postaw rodzicielskich. Działania profilaktyczne winny być skierowane przede wszystkim do rodzin wychowujących dzieci, a jednocześnie niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemem uzależnień, ubogich i zagrożonych ubóstwem, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej. W oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzina, na poziomie gminy, może otrzymać wsparcie poprzez działania asystentów rodziny, placówek wsparcia dziennego, rodzin wspierających oraz innych podmiotów lub instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny.

Asystent rodziny – animator profesjonalnego wsparcia rodziny

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, kierownik Ośrodka powierza pracę z daną rodziną asystentowi rodziny. Powierzając asystentowi rodziny pracę z daną rodziną, uwzględnia się przede wszystkim zakres pomocy, jaka powinna być udzielona rodzinie.

Podstawy prawne działań asystenta rodziny zostały wprowadzone ustawą z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Termin "asystent" został wprowadzony od słowa "asysta" i określa osobę towarzyszącą komuś, współobecną, pomagającą, będącą w pogotowiu.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy z rodziną. Pomoc asystenta służy

przede wszystkim rozwiązywaniu konkretnych problemów rodziny. Zadaniem asystenta jest motywacja rodziny do podejmowania działań do tej pory uznawanych przez nią za niemożliwe, zwiększenie poczucia wpływu na swoje życie oraz podwyższenie samooceny. Podejmowane działania powinny być ukierunkowane na wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę. Celem jego pracy jest zatem osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności, równowagi życiowej, co umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dziecka od rodziny lub umożliwienie jak najszybszego powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziców. Rolą asystenta nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego. Asystent rodziny kierowany jest do pracy z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka wymaga wsparcia zewnętrznego. Do funkcji asystenta rodziny zaliczono funkcję wsparcia psychiczno – emocjonalnego, diagnostyczno – monitorującą, opiekuńczą, doradczą, mediacyjną, wychowawczą, motywującą – aktywizującą, koordynacji działań skierowanych na rodzinę. Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje cztery obszary: bezpośrednią pracę z rodzicami, bezpośrednią pracę z dziećmi, działania pośrednie realizowane na rzecz dziecka i rodziny, organizację własnego warsztatu pracy. Praca asystenta ma charakter kompleksowy. Osoba pełniąca tę funkcję dba o rozwiązanie podstawowych problemów socjalnych rodzin – mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych czy prawnych. Do jego działań, celów należą także: integracja rodziny, poprawa relacji w rodzinie, podtrzymanie i zacieśnienie więzów rodzinnych poprzez rozmowy w kierunku podtrzymywania wzajemnych kontaktów, zachęcanie do spędzania wolnego czasu, uświadamianie wzajemnych oczekiwań i potrzeb, niwelacja napięć psychicznych i poczucia braku bezpieczeństwa w rodzinie, rozszerzanie kontaktów społecznych, wspieranie aktywności społecznej członków rodziny, motywowanie i pomoc w podjęciu terapii w przypadku uzależnień, pomoc w zakresie nabywania wyższych kompetencji społecznych i zaradności życiowej; rozmowy w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, planowania wydatków, zdrowego żywienia, zapewnienie opieki i odpowiednich warunków życia i rozwoju dzieciom, pomoc dzieciom ukierunkowana na poznanie uznanych norm postępowania i zachowania. Do jego zadań należy też motywowanie podopiecznych do podnoszenia kwalifikacji zawodowych lub kontynuowania nauki, pomoc w wyborze odpowiedniej szkoły.

Obowiązki asystenta dokładnie określa ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z ustawą należą do nich:

1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;

- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Asystent rodziny tworzy plan pracy z rodziną, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, sprawozdania z działań z rodziną i na jej rzecz, opinie o rodzinie.

Plan pracy z rodziną zawiera, obejmuje:

- zakres realizowanych działań mających na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych,
- terminy ich realizacji,

- przewidywane efekty.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia jego przygotowania i doświadczenia zawodowego oraz stopnia trudności wykonywanych zadań, łącznie nie może jednak przekroczyć 20 rodzin.

Praca z rodziną jest prowadzona w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Asystentem rodziny może być osoba, która:

1) posiada wykształcenie:

- wyższe na kierunku pedagogika, psychologia, socjologia, nauki o rodzinie lub praca socjalna lub

- wykształcenie wyższe na dowolnym kierunku uzupełnione szkoleniem z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną i udokumentuje co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną lub studiami podyplomowymi obejmującymi zakres programowy szkolenia określony na podstawie ust. 3

cytowanej ustawy i udokumentuje co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną lub

- wykształcenie średnie i szkolenie z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną, a także udokumentuje co najmniej 3-letni staż pracy z dziećmi lub rodziną;

2) nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona;

3) wypełnia obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego;

4) nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Asystent rodziny jest obowiązany do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi lub rodziną, w szczególności przez udział w szkoleniach oraz samokształcenie.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie od dnia 01 lipca 2012r. **zatrudniony jest 1 asystent rodziny.**

Z usług asystenta korzystało:

- w okresie od lipca 2012r. do marca 2013r. - **10 rodzin;**

- w okresie od marca 2013r. do sierpnia 2013r. - **11 rodzin;**

- w okresie od sierpnia 2013r. do nadal - **14 rodzin.**

W lipcu 2012r. jedna rodzina odmówiła współpracy z asystentem rodziny. W grudniu 2012r. jedna rodzina współpracująca odzyskała władzę rodzicielską i uchylono rodzinie nadzór kuratora; zakończono współpracę z asystentem rodziny. Po zakończeniu współpracy, spotkania asystenta z tą rodziną, w celu monitorowania funkcjonowania rodziny, odbywają się 2-3 razy w miesiącu.

Placówki wsparcia dziennego

Efektywnym sposobem wspierania rodziny w opiece i wychowaniu dziecka, mimo problemów występujących w rodzinie, jest stworzenie dzieciom i młodzieży z tych rodzin możliwości pobytu w środowiskowych dziennych instytucjach wychowawczych, czyli w różnorodnych placówkach wsparcia dziennego. Placówki te wspierają rodzinę w sprawowaniu jej podstawowych funkcji, poprzez objęcie dziecka dzienną opieką i wychowaniem. Współpracują z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.

Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w formie:

- 1) *opiekuńczej*, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych;
- 2) *specjalistycznej*;
- 3) *pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę*.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej zapewnia dziecku: opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie specjalistycznej organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne i logopedyczne oraz realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię.

Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie pracy podwórkowej realizuje działania animacyjne i socjoterapeutyczne.

Placówka wsparcia dziennego może być prowadzona w połączonych formach. Pobyt dziecka w takiej placówce jest bezpłatny i dobrowolny, chyba, że do placówki skieruje sąd.

Na terenie Nowej Rudy placówka wsparcia dziennego finansowana w ramach zadań własnych gminy funkcjonowała do grudnia 2012r. Znajdowała się ona przy Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej "Gromadka".

Do Placówki uczęszczały dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym:

- w roku 2010 – **18 dzieci**
- w roku 2011 – **11 dzieci**
- w roku 2012 - **10 dzieci**

Zapewniano im opiekę pedagogiczną, pomoc w nauce. Zajęcia miały na celu rozwijanie zainteresowań uczestników, wskazanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Dzieci korzystały również z posiłków finansowanych w ramach Programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania”.

Organizowaniem i prowadzeniem ośrodka wsparcia na terenie Nowej Rudy zajmuje się także Noworudzkie Stowarzyszenie "Pro Publico Bono".

Stowarzyszenie w Ośrodku Lokalnej Aktywności "Ola" prowadzi świetlicę opiekuńczo-wychowawczą oraz świetlicowe przedszkole.

Świetlica czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach od 14 do 18. Dzieci otoczone opieką wychowawców w godzinach popołudniowych mają zapewnione warunki do nauki, zabawy, twórczego spędzania czasu wolnego. W roku 2011 świetlica sprawowała opiekę nad grupą 10-15 dzieci i młodzieży – uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum. W roku 2012, w czasie wakacji, prowadziła zajęcia pod nazwą "Wakacje z Olą".

Świetlicowe przedszkole "Ola" to natomiast prowadzenie zajęć opiekuńczo-edukacyjno-wychowawczych dla dzieci w wieku od 3 do 5 lat. Jest już sprawdzoną próbą rozwiązania problemu braku miejsc w przedszkolach. W roku 2011 świetlicowe przedszkole dało możliwość 12-osobowej grupie dzieci przebywać w gronie rówieśników, zdobywać wiadomości, uczyć się postaw społecznych. W roku 2012 w zajęciach świetlicowego przedszkola uczestniczyło 12 dzieci, od września do grudnia 13 dzieci.

Rodziny wspierające jako nowa forma wsparcia rodziny przez środowisko lokalne

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jako jedno z istotnych zadań w pracy z rodziną wyszczególnia wsparcie ze strony środowiska lokalnego. Rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej.

Zgodnie z wyżej cytowaną ustawą rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, jak również kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych. Powyższe rozwiązanie ma na celu wsparcie w kryzysowych dla danej rodziny sytuacjach czy wypadkach losowych, co jest o tyle istotne, że dziecko nie trafia do pieczy zastępczej.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka, czyli innym krewnym (np. dziadkowie, pełnoletnie rodzeństwo). Ważną rolę w tym zadaniu pełnią również sąsiedzi, rodziny zaprzyjaźnione, rodziny rówieśników dzieci.

Rodzinę wspierającą ustanawia właściwy miejscowo wójt, burmistrz lub prezydent miasta po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. Wywiad środowiskowy ma na celu

sprawdzenie, czy dana rodzina kwalifikuje się do bycia rodziną wspierającą.

Pomoc rodziny wspierającej może dotyczyć różnych aspektów życia takich jak organizowanie czasu wolnego dzieciom, wypracowanie nawyku wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny, pomoc w nauce, wskazówki dotyczące wychowania dzieci ale również takich wydawałoby się oczywistych dla rodzin spraw jak nauka gotowania, sprzątania, utrzymania higieny osobistej czy racjonalnego prowadzenia budżetu domowego. Rodzina wspierająca powinna współpracować z asystentem rodziny.

W gminie miejskiej Nowa Ruda nie ustanowiono, jak dotąd, żadnej rodziny wspierającej.

IV. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W MIEŚCIE NOWA RUDA

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie realizując zadania ustawy o pomocy społecznej objął pomocą w ramach zadań zleconych i własnych /bez względu na ich rodzaj, formę oraz źródło finansowania/:

- w 2010 roku - **707 rodzin**
- w 2011 roku - **722 rodziny**
- w 2012 roku - **790 rodzin**

Typy rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2010-2012 przedstawiały się następująco:

Typy rodzin		-- 2010 --		-- 2011 --		-- 2012 --	
		Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Rodziny ogółem		707	1673	722	1725	790	1850
O liczbie osób	1	322	322	327	327	345	345
	2	128	256	112	224	145	290
	3	95	285	106	318	126	378
	4	71	284	86	344	88	352
	5	51	255	55	275	50	250
	6 i więcej	40	271	36	237	36	235
W tym rodziny z dziećmi ogółem		274	1087	293	1168	312	1203
O liczbie dzieci	1	111	309	106	288	133	380
	2	87	346	103	405	99	378
	3	46	222	51	253	53	257
	4	14	86	19	114	15	91
	5	10	73	8	55	6	44
	6	5	41	4	33	4	32
	7 i więcej	1	10	2	20	2	21
Rodziny niepełne ogółem		155	525	148	492	141	463
O liczbie dzieci	1	64	134	60	129	61	142
	2	47	162	43	139	49	161
	3	27	118	28	122	22	96
	4 i więcej	17	111	17	102	9	64

		2010		2011		2012	
		Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Rodziny emerytów i rencistów ogółem		188	351	180	312	191	354
O liczbie osób	1	103	103	105	105	100	100
	2	48	96	40	80	53	106
	3	16	48	22	66	19	57
	4 i więcej	21	104	13	61	19	91

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Nowej Rudzie

Rodziny objęte są systemem wsparcia w formie świadczeń wspomagających, zabezpieczających podstawowe potrzeby bytowe realizowanych przez MOPS w Nowej Rudzie (zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe, zasiłki okresowe, zasiłki stałe). Wszystkim osobom i rodzinom korzystającym z pomocy finansowej udziela się również pomocy w formie pracy socjalnej. Inną grupę świadczeń stanowią takie formy pomocy, które odbiorca otrzymuje w formie świadczenia niefinansowego (np. zapewnienie posiłku, usługi opiekuńcze).

System wsparcia dla mieszkańców miasta stanowią także świadczenia, które nie mieszczą się w ramach świadczeń regulowanych ustawą o pomocy społecznej. Zalicza się do nich: dodatki mieszkaniowe, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, fundusz alimentacyjny, pomoc materialną o charakterze socjalnym dla uczniów /stypendium/.

Instytucjonalna pomoc społeczna na terenie Nowej Rudy w bardzo istotny sposób wspierana jest także przez organizacje pozarządowe. Podstawowym ich celem jest przede wszystkim pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób poprzez m.in.: wzbogacenie możliwości edukacji dzieci i młodzieży /terapia zajęciowa, organizowanie zajęć pozalekcyjnych/ organizowanie różnych form wypoczynku, wyjazdów /wycieczek, obozów stacjonarnych, kolonii/, organizowanie akcji charytatywnych, organizowanie pomocy materialnej, organizowanie i prowadzenie ośrodków wsparcia, imprez o charakterze kulturalnym i sportowym, działań promujących wolontariat.

Działania wspierające rodzinę w wypełnianiu jej funkcji rodzicielskich podejmowane są poprzez przydzielanie asystenta rodziny.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych często jest także podstawą do objęcia rodziny nadzorem kuratora sądowego. Nadzory są realizowane również z powodu nadużywania alkoholu oraz zaburzeń w zachowaniu. Według danych I Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich w Kłodzku liczba rodzin

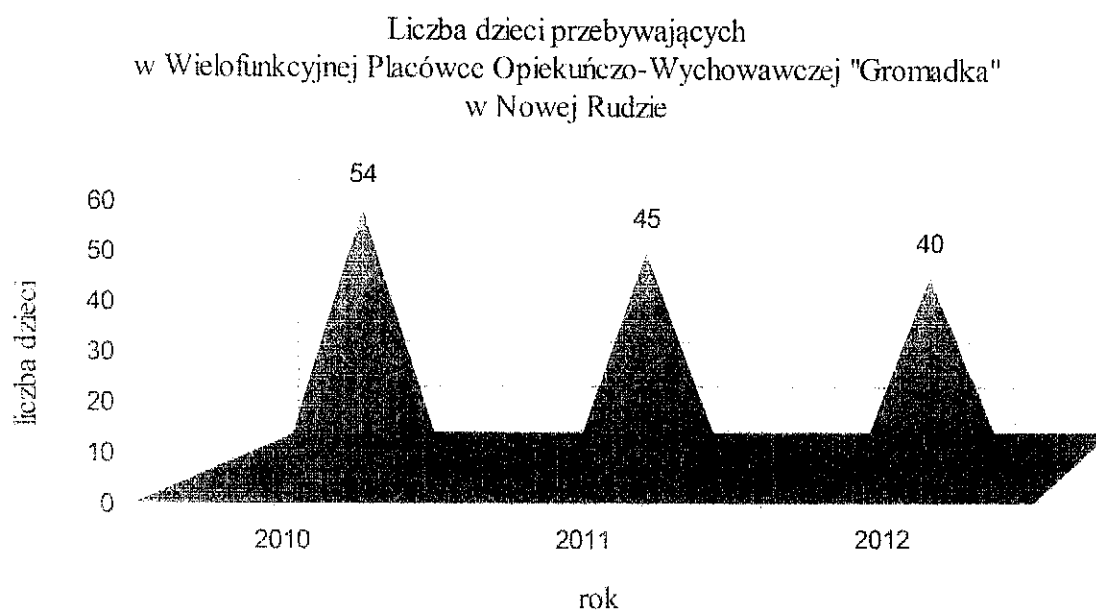
w nadzorach opiekuńczych objętych pracą kuratora w mieście Nowa Ruda wynosi - 45, w tym małoletnich dzieci – 85. Każda rodzina jest traktowana indywidualnie, działania i metody pracy są dobierane i podejmowane w ramach obowiązujących przepisów i uzależnione od potrzeb.

Problematyką wsparcia dzieci i młodzieży, jak również ich rodziców zajmuje się też m.in. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. Wśród realizowanych przez poradnię zadań odnajdujemy m.in. wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny, edukację prorodzinną. W latach 2010-2012 pomocą poradni, w różnej formie, objętych było łącznie 1100 dzieci i młodzieży.

Niezaradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jest także podstawą do organizowania opieki nad dzieckiem poza rodziną naturalną. W przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców sprawowana jest piecza zastępcza. Piecza zastępcza realizowana jest w formie instytucjonalnej i rodzinnej. Dzieci i młodzież umieszczane są w placówkach opiekuńczo-wychowawczych /jest to tzw. instytucjonalna piecza zastępcza/ lub kierowane są do rodzin zastępczych /jest to tzw. rodzinna piecza zastępcza/.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze zapewniają dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie. Zaspokajają ich potrzeby bytowe, rozwojowe, emocjonalne, społeczne, religijne a także zapewniają korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych i kształcenia. Placówki opiekuńczo-wychowawcze przygotowują dzieci do samodzielnego życia. Na terenie Nowej Rudy powyższe funkcje spełnia Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawczych "Gromadka".

Liczbę przebywających tam dzieci, w latach 2010-2012 przedstawia poniższy wykres:

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku

Na terenie powiatu kłodzkiego, ogółem w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, w latach 2010-2012 przebywało: w 2010 roku – 182 dzieci, w 2011 roku – 176 dzieci, w 2012 roku – 167 dzieci.

Dane przedstawia poniższa tabela.

Ilość wychowanków w placówkach opiekuńczo-wychowawczych		
Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
182	176	167

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku

W analizowanym okresie czasu obserwuje się stały spadek liczby dzieci przebywających w placówkach. Wynikać to może z konieczności utrzymania standardów pod względem ilości dzieci przebywających w placówkach bądź też kierowania do rodzinnej pieczy zastępczej, umieszczenia w rodzinach adopcyjnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

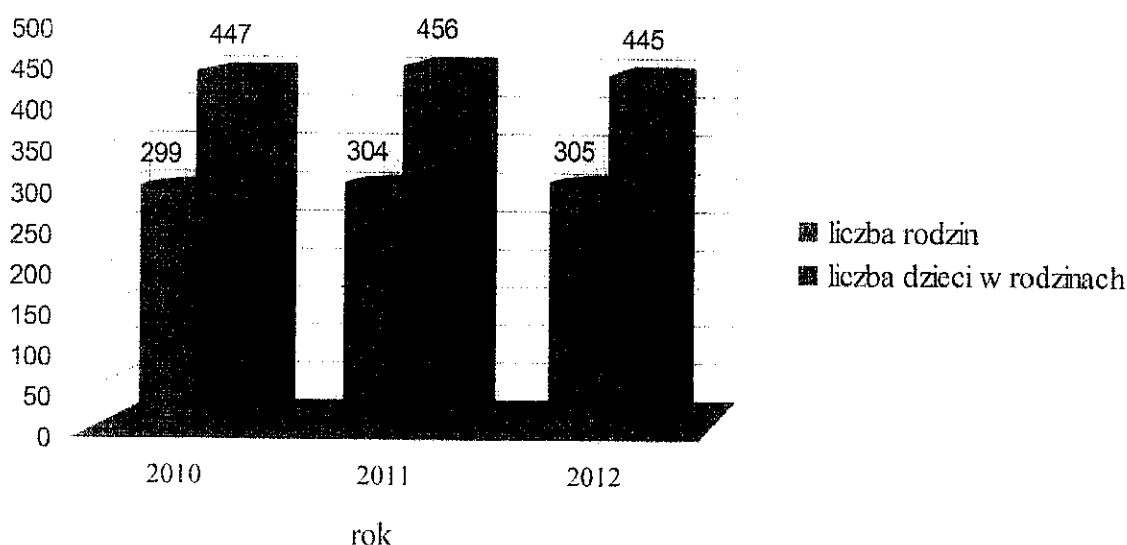
1/ rodziny zastępcze:

- rodziny spokrewnione, w których opiekę i wychowanie nad dzieckiem przejmują członkowie rodziny dziecka zobowiązani do jego alimentacji, tj. wstępni (dziadkowie, pradziadkowie) lub rodzeństwo,
- rodziny niezawodowe, które tworzone są przez małżeństwo lub osobę niepozostającą w związku małżeńskim niebędące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka, w tym przez osoby z dalszej rodziny lub też zupełnie obce (niespokrewnione z dziećmi),
- rodziny zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne to rodziny, które z tytułu wykonywanej pracy otrzymują wynagrodzenie. Opiekują się niespokrewnionymi dziećmi, najczęściej we własnych mieszkaniach czy domach.

2/ rodzinny dom dziecka pełniący funkcję ośrodka wychowawczego dla osieroconych lub pozbawionych opieki rodzicielskiej dzieci i młodzieży, w którym może przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej.

W przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą w związku z wypożyczaniem, udziałem w szkoleniu, pobytem w szpitalu lub w wyniku nieprzewidzianych trudności lub zdarzeń losowych sprawowanie opieki nad dzieckiem przejmują tzw. rodziny pomocowe.

Ilość rodzin zastępczych w powiecie kłodzkim i dzieci w nich przebywających

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku

Liczba dzieci pochodzących z terenu Nowej Rudy a przebywających obecnie w rodzinach zastępczych wynosi 21 /stan na dzień 21.08.2013r./

Poprzez realizację działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych, do poprawy sytuacji rodziny, a przede wszystkim dzieci przyczynia się również szkoła. Do najczęściej udzielanego wsparcia przez szkoły dla dzieci i młodzieży należą:

- organizowanie zajęć dodatkowych, pozalekcyjnych (np. fakultety, zajęcia sportowe, koła artystyczne, turystyczne, muzyczne, rozwijające zainteresowania)
- organizowanie zajęć dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (np. zajęcia wyrównawcze, logopedyczne, socjoterapeutyczne, korekcyjno-kompensacyjne, rewalidacyjne)
- propagowanie różnorodnych form aktywności ruchowej i promocji zdrowego stylu życia,
- udostępnianie szkolnych obiektów sportowych,
- realizowanie szkolnych programów profilaktycznych i wychowawczych z zakresu agresji, przemocy, alkoholizmu, narkomanii,
- prowadzenie współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Rodzina jest najbardziej właściwą instytucją opieki i wychowania. To właśnie ona w pełnym zakresie powinna zaspokajać potrzeby biologiczne i psychiczne. To rodzina decyduje czy jej członkowie powiązani są silną więzią emocjonalną i czy są w niej przestrzegane ogólnie przyjęte wartości,

zasady i normy społeczne.

Sytuacja społeczno-gospodarcza powoduje wzrost problemów społecznych. Coraz więcej dzieci potrzebuje opieki, gdyż coraz więcej rodziców staje się niewydolnymi wychowawczo.

Wsparcie rodziny w takich przypadkach powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny i ochronny. Pomoc tym rodzinom powinna zmierzać do udzielenia rodzinie wsparcia w przezwyciężeniu trudności związanych z wypełnianiem funkcji związanych z opieką

i wychowaniem, w odbudowie prawidłowych relacji i umocnieniu własnych postaw rodzicielskich.

Aby możliwe było skuteczne wspieranie rodziny przeżywającej trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, nieodzowna będzie stała i efektywna współpraca podmiotów działających na rzecz rodziny i dzieci. Łączenie kompetencji różnych instytucji nie tylko podnosi skuteczność udzielanej pomocy, lecz umożliwia również szybką reakcję na zaistniały problem oraz objęcie, do czasu jego rozwiązania, wszechstronnym wsparciem rodziny i dzieci.

V. ZASOBY INSTYTUCJONALNE W OBSZARZE WSPIERANIA RODZINY I DZIECI

Wśród zasobów, z których można korzystać przy wdrażaniu niniejszego programu warto wskazać instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające:

Zasoby instytucjonalne Nazwa instytucji	Obszar działania
<i>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej</i>	<ul style="list-style-type: none"> - wczesna diagnoza - interwencje w środowisku - poradnictwo - organizowanie pomocy rzeczowej, finansowej, pracy socjalnej - realizacja projektów systemowych - zapewnienie opieki asystenta rodziny
<i>Urząd Miejski</i>	<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie lokalnych programów oraz inicjatyw na rzecz rodziny
<i>Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</i>	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja, finansowanie i współfinansowanie wypoczynku w formie kolonii, obozów z programem terapeutycznym - wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży (pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych, kulturalno-oświatowych, sportowych i rekreacyjnych) - realizacja działań wynikających z ustawy o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - realizacja procedury " Niebieskiej Karty"
<i>Zespół Interdyscyplinarny</i>	<ul style="list-style-type: none"> - diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie - integrowanie i koordynowanie działań wszystkich instytucji i specjalistów w zakresie przeciwdziałani przemocy w rodzinie - wspieranie osób i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie
<i>Policja</i>	<ul style="list-style-type: none"> - zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom - realizacja procedury "Niebieskiej Karty" - przeciwdziałanie przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży

<p><i>Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - diagnoza i konsultacja - psychoedukacja - terapia zaburzeń rozwojowych i dysfunkcyjnych - wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, pomoc w wyborze kierunku kształcenia, szkoły, zawodu - wsparcie rodziców w pełnieniu przez nich funkcji wychowawczej i edukacyjnej
<p><i>Szkoły</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja szkolnych programów profilaktycznych, edukacyjnych, wychowawczych, - pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, - wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci - organizowanie zajęć wyrównawczych, logopedycznych, korekcyjno-kompensacyjnych, socjoterapeutycznych - organizowanie kół zainteresowań
<p><i>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie osób i rodzin w sytuacjach kryzysowych, pomoc rodzinom dysfunkcyjnym - pomoc osobom, których funkcjonowanie dotknięte jest niepełnosprawnością czy podeszłym wiekiem - organizowanie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego dla rodzin naturalnych i zastępczych a także terapii rodzinnej, - pomoc i wsparcie w rozwiązywaniu problemów dotyczących rodzin zastępczych - zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców /zapewnienie pieczy zastępczej/
<p><i>Organizacje pozarządowe oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie różnych form wypoczynku - promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego - rozwój zainteresowań indywidualnych - prowadzenie placówek wsparcia dziennego - organizacja spotkań o charakterze kulturalnym, sportowym - organizowanie pomocy materialnej, akcji charytatywnych
<p><i>Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - orzekanie z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, prowadzenie ośrodka kuratorskiego
<p><i>Kuratorzy sądowi</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - wykonywanie zadań o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym, które są związane z wykonywaniem orzeczeń sądu

VI. CELE I ZAŁOŻENIA PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Ideą programu a zatem celem strategicznym jest:

**Wielopłaszczyznowe wsparcie rodziny przeżywającej trudności
w wypełnianiu swoich funkcji
w procesie przywracania jej zdolności do prawidłowego
funkcjonowania**

Cel główny będzie realizowany poprzez:

- koordynację działań diagnostycznych i profilaktycznych w zakresie pieczy nad dzieckiem i rodziną,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny,
- wspieranie rodziny i dziecka w prawidłowym funkcjonowaniu,
- reintegracja rodzin poprzez umożliwienie powrotu do środowiska rodzinnego dzieciom z pieczy zastępczej,
- podnoszenie kompetencji osób i instytucji działających w obszarze wspierania rodziny.

Przewidywane efekty realizacji programu to m.in.:

- podniesienie świadomości w zakresie funkcjonowania rodziny,
- wzrost kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin,
- integracja rodzin – umocnienie więzi rodzinnych,
- poprawa społecznego funkcjonowania rodzin,
- zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej,
- powrót dzieci z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej,
- udzielenie rodzinie kompleksowej pomocy poprzez prowadzenie interdyscyplinarnych działań,
- poszerzenie zainteresowań dzieci i młodzieży, zwiększenie dbałości o efektywne spożytkowanie czasu wolnego,
- profesjonalizacja asystentów rodziny.

**Wielopłaszczyznowe wsparcie rodziny przeżywającej trudności
w wypełnianiu swoich funkcji w procesie przywracania jej zdolności do prawidłowego
funkcjonowania**

CELE OPERACYJNE	KIERUNKI DZIAŁAŃ	TERMIN
<i>Koordinacja działań diagnostycznych i profilaktycznych w zakresie pieczy nad dzieckiem i rodziną</i>	Diagnozowanie sytuacji dziecka i rodziny na terenie miasta	Działania ciągłe 2 0 1 4 2 0 1 6
	Rozpoznanie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, zaniedbań względem dzieci	
	Ocena i monitorowanie sytuacji dziecka w rodzinach zagrożonych kryzysem, w środowisku szkolnym, rówieśniczym	
	Konsultacje ze specjalistami w celu sprecyzowania czynników mających wpływ na dysfunkcjonalność rodziny	
	Współpraca ze szkołami w zakresie diagnozy zagrożeń wychowawczych	
<i>Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny</i>	Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia	
	Zapewnienie środków na zakup podręczników, artykułów szkolnych	

	Objęcie dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci	
	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	
	Współpraca ze szkołami w zakresie diagnozowania potrzeb dzieci i młodzieży szkolnej	
	Polepszenie warunków materialno-bytowych rodziny	
<i>Wspieranie rodziny i dziecka w prawidłowym funkcjonowaniu</i>	Wdrażanie szkolnych programów profilaktycznych	
	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez zajęcia wyrównawcze i pozalekcyjne, koła zainteresowań	
	Inicjowanie powstawania i rozwój pozaszkolnych form integracji społecznej dzieci i młodzieży – świetlice środowiskowe	
	Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży	
	Zapewnienie bezpłatnego uczestnictwa w koloniach, półkoloniach dzieciom z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych	
	Zwiększenie nadzoru, patroli Policji i Straży Miejskiej w miejscach gromadzenia się młodzieży	
	Objęcie dzieci terapią psychologiczno-pedagogiczną	
		Działania ciągłe
		2
		0
		1
		4
		2
		0
		1
		6

	Zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi z zaburzeniami psychicznymi	
	Zapewnienie opieki asystenta rodziny rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	
	Organizowanie pomocy pedagogicznej, psychologicznej, terapeutycznej dla rodzin i dzieci w celu odbudowy więzi wewnątrzrodzinnych	
	Pomoc w dostępie rodzinom do poradnictwa prawnego, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego	
	Kształtowanie u rodziców właściwych postaw rodzicielskich, umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, prowadzenie "szkoły rodziców"	
	Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji	
<i>Reintegracja rodzin poprzez umożliwienie powrotu do środowiska rodzinnego dzieciom z pieczy zastępczej</i>	Motywowanie rodziców do utrzymywania osobistych kontaktów, poprawnych relacji dzieci z rodzicami	
	Wsparcie przez asystenta rodziny	
	Opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną	
		Działania ciągłe
		2 0 1 4 2 0 1 6

<i>Podnoszenie kompetencji osób i instytucji działających w obszarze wspierania rodziny</i>	Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin przez aktywne formy integracji społecznej i zawodowej	Działania ciągłe
	Pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej	20
	Dokształcanie asystentów rodziny	14
	Udział w konferencjach, warsztatach, seminariach tematycznych z zakresu wspierania rodziny i opieki nad dzieckiem	2
	Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny w obszarze realizacji zadań wynikających ze wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	016

VII. MONITORING I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Prowadzeniem monitorowania programu będzie zajmować się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie. Bazą informacji statystycznej będą dane pozyskane od instytucji i organizacji działających na rzecz rodzin i dzieci. Zakładany jest coroczny przegląd programu. Monitoring projektu powinien dostarczyć odpowiedzi czy cele projektu są odpowiednie i czy kierunki działań są realizowane.

Nie jest możliwe szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację programu ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu i brak wieloletnich dokumentów finansowych określających planowane wydatki gminy na bieżącą działalność.

Zakłada się, że środki finansowe na działania zaplanowane w programie będą pochodzić:

- z budżetu gminy miejskiej Nowa Ruda
- z budżetu państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych
- z budżetu państwa na finansowanie realizacji zadań zleconych
- z funduszy europejskich
- z innych programów i grantów.

